

In de provincie Utrecht gaat het CDA gewoon door met de groene stikstofcrisis

Posted on 22 januari 2026 by Joost Schepel

Gedeputeerde Staten van Utrecht zeggen te streven naar een landbouwsector die economisch rendabel is en bovendien 'circulair, natuurinclusief, klimaatneutraal en dierwaardig'. Dit plan is hopeloos naïef. GS van Utrecht lijken niet te beseffen dat een circulaire en natuurinclusieve landbouw niet economisch rendabel kán zijn en dat ook niet wordt door de boeren 'boerderijeducatie' te laten geven en eieren en aardbeien aan huis te laten verkopen. Dat ze de anti-landbouwactivist Johan Vollenbroek als adviseur in de arm hebben genomen, maakt het er niet beter op.

Gedeputeerde Staten (GS) van Utrecht hebben onlangs het Ontwerp Utrechts Programma Landelijk Gebied (UPLG) 2026-2035 ter inzage gelegd. Leidraad voor dit plan is de provinciale Omgevingsvisie waarin de provincie beschrijft hoe Utrecht er richting 2050 uit moet zien.

De gedeputeerde voor landbouw en natuur, Mirjam Sterk (CDA), verdedigt het plan met verve. Sterk, afgestudeerd in de theologie, heeft zich het in groenlinkse kringen geldende stikstofnarratief goed eigen gemaakt en dat zelfs geïnternaliseerd. In deze kringen staat men niet open voor het realisme van Arnout Jaspers ([De Stikstoffuik](#)) of voor betere methoden om de staat van de natuur te meten zoals uiteengezet in [Natuurmonitoring als alternatief voor het stikstofreductiebeleid](#) van Henri Prins en anderen. Tot 16 februari kunnen zienswijzen tegen het plan bij Gedeputeerde Staten van Utrecht worden ingediend (van harte aanbevolen om dat ook als burger te doen).

Natuurherstel

Het plan mikt onder andere op een klimaatbestendig water- en bodemsysteem. De provincie zoekt daarbij naar manieren om wateroverlast te voorkomen en voldoende water beschikbaar te hebben voor droge tijden. Naast maatregelen in het watersysteem zijn ruimtelijke maatregelen nodig om water vast te houden, te bufferen en te bergen.

In het Utrechtse plan neemt natuurherstel in en rond de Natura2000-gebieden een belangrijke plaats in. Het bekende uitgangspunt daarbij is dat het door overschrijding van de Kritische Depositiewaarden (KDW's) slecht gesteld is met de natuur in Utrecht danwel dat verslechtering daarvan niet valt uit te sluiten. De erfenis van voormalig minister Christianne van der Wal is bij de provincie in Utrecht springlevend.

De Natuur Doel Analyses (NDA's) en de beoordeling daarvan door de (door Van der Wal benoemde) Ecologische Autoriteit zijn zwaarwegend en kaderstellend voor de te nemen maatregelen om (verdere) verslechtering van de Natura2000-gebieden te voorkomen.

In overgangsgebieden rondom de Natura2000-gebieden moeten maatregelen worden genomen, zoals het instellen van stikstofzones, hydrologische maatregelen waaronder vernatting of extensievere vormen van landbouw, het versterken van ecologische verbindingen en het vergroten van het areaal natuur.

Op dit moment is nog ongeveer 70.000 hectare van de in totaal 150.000 hectare in de provincie in agrarisch gebruik (46%).

Rendabel én natuurinclusief

Dat de plannen grote gevolgen zullen hebben niet alleen voor de gangbare landbouw in de provincie, maar ook voor het leven op het platteland is evident.

Het plan besteedt daar veel mooie woorden aan. Samengevat uit het ontwerp Omgevingsvisie 2026: 'We streven naar een landbouwsector met economisch rendabele bedrijven die circulair, natuurinclusief, klimaatneutraal en dierwaardig zijn (kringloop landbouw) en dicht bij de inwoners staan (2050).'

Afhankelijk van de subsidieruif

De provincie denkt dit onder andere te bereiken door een verbreding van de verdienmodellen van de landbouwsector, zoals boerderijeducatie, zorg, directe verkoop van producten en energieproductie (windmolens, zonneweides, mestvergisting) en groen/blauwe diensten (voor natuurbeheer). Agrariërs die willen blijven boeren, zullen voor een belangrijk deel afhankelijk worden van de door de burger te betalen subsidieruif.

Eén ding staat daarbij vast. Namelijk dat voor een zelfstandige landbouwsector die economisch op eigen benen kan staan in de toekomst in Utrecht geen plaats meer is. Utrecht is geen eiland in Nederland en Nederland is geen eiland in de EU. Marktprijzen zijn bepalend voor het (koop)gedrag van consumenten. Dit klemmt te meer met een verwacht Mercosur-verdrag met Zuid-Amerika en een mogelijke toetreding van Oekraïne tot de EU, die beide een verder prijsdrukkend effect op landbouwproducten in het algemeen zullen hebben.

Gespeend van werkelijkheidszin

Het plan wordt dan ook gekenmerkt door een idealisme dat gespeend is van werkelijkheidszin inzake het (koop)gedrag van consumenten, het landelijk gebied en de voedselzekerheid, typerend voor de bevolking van een van de meest verstedelijkte provincies van Nederland. Waar de bevolkingsdichtheid van Nederland gemiddeld al 544 inwoners per km² bedraagt, is deze in de provincie Utrecht 949 inwoners per km².

Met zo'n verstedelijkt kiezerscorps hoeft het niet te verbazen dat het college van Gedeputeerde Staten in Utrecht wordt gevormd door de coalitiepartijen van het

beoogde minderheidskabinet Jetten (VVD, D66, CDA), aangevuld met GroenLinks en PvdA.

Dit UPLG kan dan ook gezien worden als blauwdruk voor een opnieuw op te starten Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), dat juist door het huidige inmiddels demissionaire kabinet in de ijskast was gestopt.

Gedeputeerde Mirjam Sterk heeft volmondig erkend dat zij regelmatig overleg voert met het MOB van activist Johan Vollenbroek. Zij geeft daarvoor als reden dat zij wil voorkomen dat boeren, die een ontoereikende natuurvergunning hebben (PAS-melders en interimmers), gedwongen worden om met hun bedrijf te stoppen.

Ambtenaren blij met Sterk

Dat ook teruggekomen kan worden op de ondoordachte stikstofwet uit 2021 met de wettelijk vastgelegde resultaatverplichtingen tot stikstofreductie, valt kennelijk buiten haar voorstellingsvermogen.

Daartoe is een nog dramatischer uitslag nodig van de parlementsverkiezingen dan die van november 2023.

Mirjam Sterk wordt genoemd als mogelijke minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur in het komende kabinet-Jetten. Dat zal de op dat ministerie werkzame ambtenaren, die het beleid van de huidige minister Femke Wiersma (BBB) danig hebben gefrustreerd, een groot genoegen doen.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!